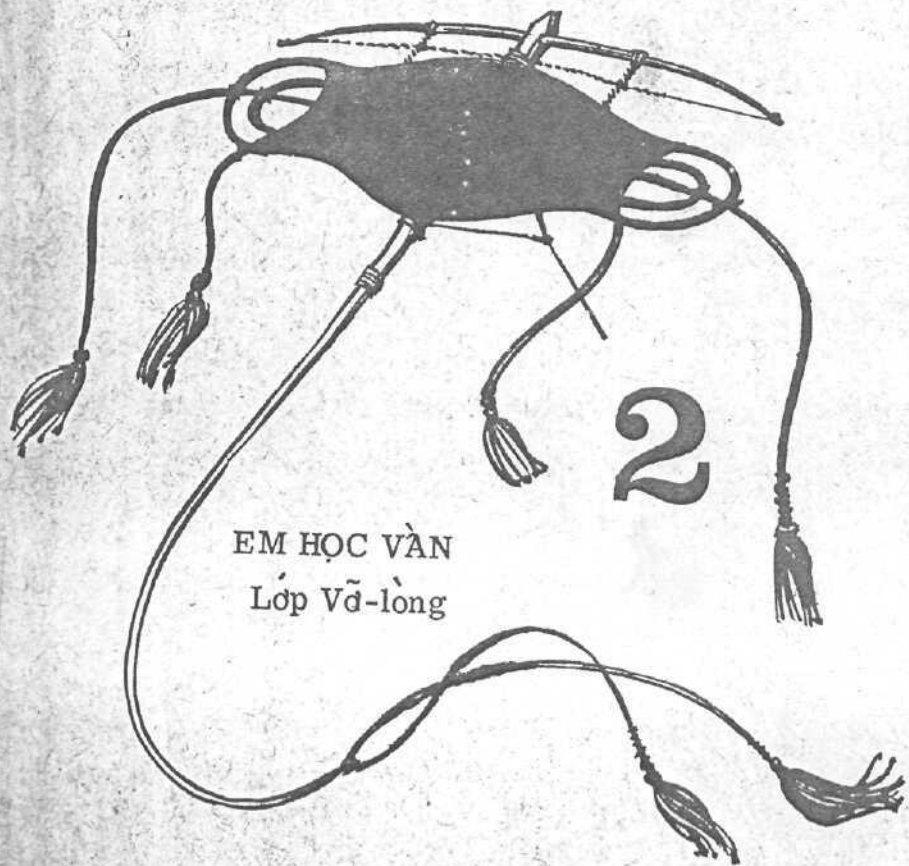

SIL/MSEA Library 372.959
Publications' copy

SỞM-ÔT DAH COON HOC

trong siêng

EM HỌC VĂN
Lớp Vỡ-lòng

STIENG

PRIMER 2
(1973)

Phần Học-Sinh (Tiếng Stiêng)

Tỉnh: Phước-Long

EM HỌC VẦN

Tiếng Stiêng

Quyển 2

Lớp Vỡ-Lòng

Trung-Tâm Học-Liệu

Bộ Giáo-Dục

Xuất-Bản

1973

SƠM-ÔT DAH COON HOC

Troong Sdiêng

Quyển 2

Lớp A Bôôc Daac Hoc

Trung-Tâm Học-Liệu

Bộ Giáo-Dục

Xuất-Bản

1973

13E01-2

Ấn-hành trong khuôn-khổ chương-
trình hợp-tác giữa:

Bộ Giáo-Dục
Bộ Phát-Triển Sắc-Tộc
Viện Chuyên-Khảo Ngữ-Học

In lần thứ nhất 1962
In lần thứ nhì - Bồi-bổ
và sửa-chữa: 1973
Ấn-hành 4,000 cuốn

LỜI NÓI ĐẦU

Đây là quyển sách vỡ-lòng được soạn-thảo đặc-biệt để dạy người Stiêng phương-pháp hữu-hiệu nhất học tiếng mẹ đẻ. Để áp-dụng một cách công-hiệu, các giáo-viên cần phải theo phần chỉ-nam kèm theo quyển sách vỡ-lòng.

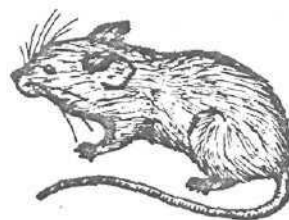
Dĩ-nhiên là: (a) người học có kết-quả nhất là người đã căn-cứ cái thuật mới-mẻ này vào khả-năng ăn nói họ đã có sẵn trong tiếng mẹ đẻ, (b) người nào đã trước nhất học qua ngôn-ngữ của họ rồi sẽ học được Quốc-Ngữ một cách nhanh chóng hơn.

Lại nữa, đưa trẻ đến việc học Quốc Ngữ sau khi nó đã được quen thuộc với hình-thức của chữ trong tiếng mẹ đẻ và có ý-tưởng là học để hiểu thì cũng có thể hiểu và nói được trong khi nó tập đọc Quốc-Ngữ. Vì thế chúng tôi tin-tưởng rằng quyển sách vỡ-lòng này góp một phần quan-trọng trong công-cuộc dạy chữ Stiêng đồng-thời cũng là một

sự đóng góp hữu-hiệu của đồng-bào
Stiêng để vào tinh-thần hoạt-động Quốc
Gia Việt-Nam.

Quyển sách vỡ-lòng này được soạn-
thảo theo chương-trình tổng-quát của
Chánh-Phủ Việt-Nam Cộng-Hòa nhằm giúp-
đỡ đồng-bào Thượng trước tiên là học
tiếng mẹ đẻ. Chương-trình toàn-bộ ý-
thức trọn- vẹn lễ-lối giáo-dục bằng
tiếng mẹ đẻ ở lớp Vỡ-Lòng và một số
sách giáo-khoa song-ngữ ở bậc sơ-cấp
để giúp học-sinh Thượng từ từ chuyển
qua dùng các sách giáo-khoa Việt ở các
lớp trên.

Bài 43

đêy

Pi đêy a nôm. Pi đêy sa a nôm.

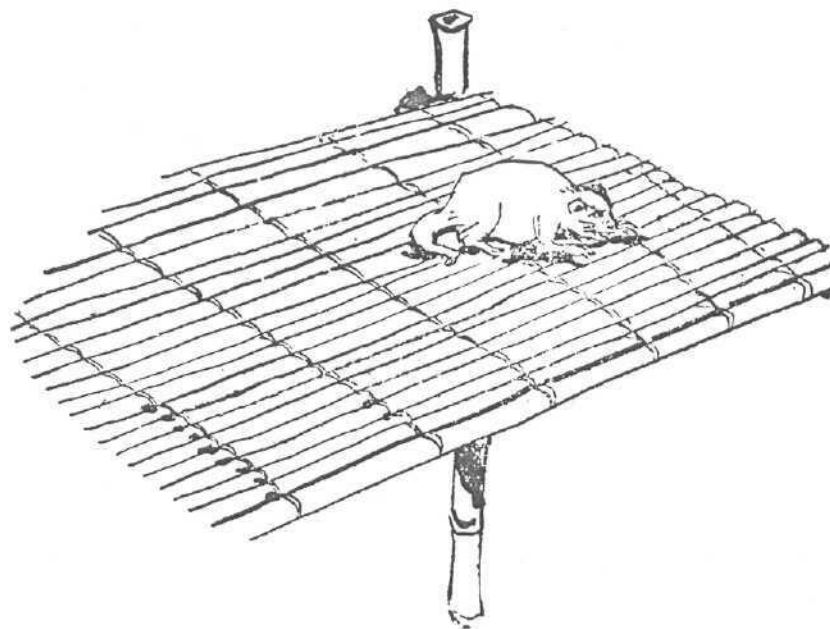
Pi dơn sa a nôm? Pi đêy sa a nôm.

đêy
êy

êy   ôw   o   a
đêy   đôw   đơ   đa

đêy   đôw   đơ   đa
Đêy   Đôw   Đơ   Đa

ba

Pi đêy a nôm. Pi đêy sa ba a nôm.
Pi ơn sa a nôm? Pi đêy sa a nôm. Pi
đêy sa pi ơn a nôm? Pi đêy sa ba a
nôm. Pi đêy pây ớc a nôm nêy. Sa ba
a nôm nêy ap. Ap a aan pi đêy sa ba.

ba
a

a	oh	ơn	êy
ba	boh	bơn	bêy

mêy	ma	mo
Mêy	Ma	Mo

pơ's

bu

Mêy han a nôm. Bu han a nôm a pơ's ba. Oh han a nôm. Ba bu a nôm nêy. Nêy bu han pơ's ba. Oh, bu ôp mêy: "Pi ơn sa ba a nôm nêy mêy?" Mêy ơh: "Pi đêy. Pi đêy, bu sa ba a nôm. Pi đêy pêy ơc a nôm nêy." Oh han pơ's pêh. Pơ's pêh nêy, bu han a nôm. Oh can pêh. Bu han a nôm dah

a tap pi đêy. Mêy han pơ's taac. Pơ's taac, bu han a nôm. Mêy can taac. Bu han a nôm dah a tap pi đêy.

pơ's
ơ's

ơ's   ơ's   ơ's   ơ's
pơ's   tơ's   cơ's   mơ's

bu
u

u   u   u   u
bu   đu   du   nu

ơn   ơh
Ơn   Ơh

teh

lah

Oh can pêh. Oh 'bưn can taac.
Oh han a nôm dah a tap pi đêy. Mêy bu
lah: "Pi da a teh nêy. Ap a tap pi da.
Tap pi đêy a teh nêy. Tap pi đêy mớ."
Mêy can taac. Bu 'bưn can pêh. Bu
han a nôm dah a tap pi đêy. Pi đêy a

mac teh nôm nêy. Mêy lah: "Ap a tap
pi sôw. Pi sôw bu 'bưn sa ba. Tap pi
đêy. Pi đêy mớ bu sa ba. Tap pi đêy a
mac teh nôm nêy mớ."

teh
eh

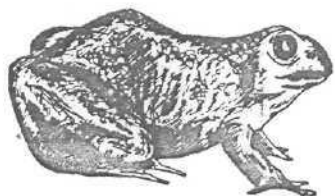
eh eh eh eh
teh beh deh deh

lah
ah

ah ôh ot ơm
lah lôh lot lơm

lah lôh lot lơm
Lah Lôh Lot Lờm

cưt

Tốt nôm mêy tap pi đêy. Pi đêy,
 bu sa ba a mac teh nôm nêy. Tap hôôm,
 oh ôôp mêy: "Mêy tap pi ón?" Mêy óh:
 "Hêy 'bưn tap pi da. Pi da ón a sa ba.
 Hêy 'bưn tap pi cưt. Pi cưt ón a sa
 ba. Hêy tap pi đêy. Pi đêy mớ bu sa ba
 bớn." Oh han tốt nôm dah a tap pi đêy.
 Mêy ôôp óh: "Tap pi ón nêy?" Oh óh:

"Hêy 'bưn tap pi cưt. Hêy 'bưn tap pi
 đêy óm. Pi sôw bu a mac teh nôm nêy.
 Hêy tap pi sôw. Nêy ap hôôm hêy."

cưt
ưt

at	ót	ot	ưt
am	óm	om	ưm

ưt	ưm	ưn	ưp
cưt	lưm	bưn	đưp

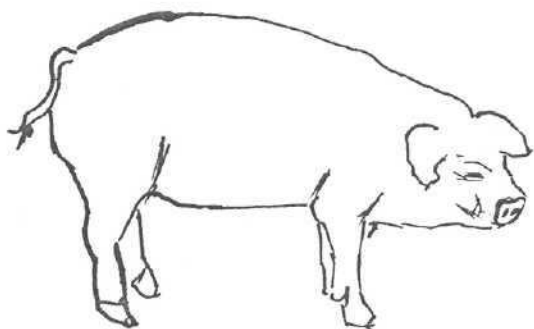
han	hac	hôp	haap
Han	Hac	Hôp	Haap

nhi

sư

Mêy ôp oh: "Pi ớn a nhi nêy?"
 Oh ớh mêy lah: "Pi sư a nhi nêy."
 Mêy ôp nha: "Sư ớn a nhi nêy?" Oh
 ớh: "Pi sư lơ a nhi nêy." Mêy ôp oh:
 "Pi sư lơ a nhi nêy ớc lah 'bưn?" Oh
 ớh: "Pi sư a nhi ớc đát. Pi sư bu

poh ớc a nhi nêy."

Nêy mêy ôp nha: "Pi sư a nhi
 bu sa ớn?" Nêy oh ớh dah mêy: "Pi
 sư sa ba nêy. Pi sư sa lơc nêy. Pi
 sư poh ớc, bu sa ớc đát. Pi sư sa
 hớm."

nhi
i

i	a	u	êy
nhi	nha	nhu	nhêy

sư
ư

ư	ớ	ar	or
sư	bớ	đar	lor

đêêl

ay

Mêy ôôp oh lah: "Ay sa hươm lah 'bưn?" Oh ơh: "Hêy sa hươm đêêl. Ay aan hêy sa pi da, hêy sa pi da. Aan hêy sa pi sư. Hêy sa pi sư. Ay aan hêy sa pi cứt pi ca, hêy sa pi cứt, pi ca đêêl. Ay aan hêy sa ợc đat. Hêy sa hươm đêêl. Ay aan hêy sa ợc nêy, nêy mớ hêy sa hươm."

Nêy mêy lah: "Han pơs sah a nhi oh a." Nêy oh han pơs sah a nhi đêêl. Oh nêy han tớt nhi. Tớt nhi nêy, pi sôw cap oh. Nêy oh lah: "Mêy ay, pi sôw cap hêy ay."

đêêl
êêl

êêl	êêl	êêl	êêl
đêêl	nhêêl	bêêl	đêêl

ay	ay	ay
say	tay	nhay

coon

ji

Mêy han tót nhi. A nhi nêy pi sôw baar ớc. Pi sôw nêy bu cap coon. Nêy mêy ôp coon: "Pi ớn?" Coon ớh: "Pi sôw cap." Nêy mêy ôp nha: "Pi sôw cap bớn?" Coon ớh: "Pi sôw cap hêy." Nêy mêy ôp coon nha: "Pi sôw cap, ji lah 'bứn?" Nêy coon ớh: "Ji dat, pi sôw cap ji dat dêel, bu cap coon

ti hêy. Coon ti hêy ji dat."

Nêy mêy dọp pi sôw. Bu 'bứn aan pi sôw cap coon nha. Mêy lah: "Cớt cớw pi sôw, coon a." Nêy coon, bu cớt pi sôw. Bu cớt cớw pi sôw. Nêy mớ bu 'bứn aan pi sôw cap. Pi sôw cap bu nêy ji dat.

coon
oon

oon	oon	oon	oon
coon	poon	soon	boon

aan	ớn	oon
aac	ớc	ooc

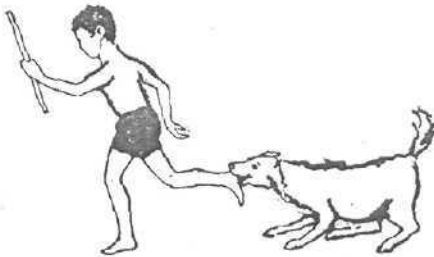
oon	ooc	oot	oom
coon	looc	boot	doom

<u>ji</u>
i

i	a	ớ	u
<u>ji</u>	<u>ja</u>	<u>jớ</u>	<u>ju</u>

Pi sôw ap, nêy coon cõt hôtôm.

Cõt cõt pi sôw hôtôm, nêy mớ bu 'bưn
cap nha. Pi sôw nêy bu ap dat. Bu ap
nêy, nêy mêy taap pi sôw. Ap dat, nêy
mêy taap ợc dat. Pi sôw cap coon ji dat,
nêy mêy taap pi sôw.

ôm	ôtôm	ôtôn	ôtôp
Ôm	Ôôm	Ôôn	Ôôp

n-hai

Mêy han a daac. Coon han n-hai
mêy dêel. Pi sôw han a daac dêel. Bu
han a daac n-hai baar du mêy ô coon.
Mêy n-hai coon bu han a daac dah a ôm.
Pi cút pi ca a daac nêy. Pi cút bu ớm
a daac nêy n-hai pi ca. Nêy mêy n-hai
coon, bu han a daac dah a nhôp pi cút
pi ca.

n-hai	ai	ay	i	ôw
hai	hai	hay	hi	hôw
ai	n-hai	n-hay	n-hi	n-hôw

n-hai	n-hay	n-hi	n-hôw
N-hai	N-hay	N-hi	N-hôw

baq

ja

Mêy n-hai coon han tót daac hôôm.
 Coon lah: "Baq hêy mêy. Ay baq hêy
 mớ." Nêy mêy lah: "Hêy baq a lơh ớn?"
 Nêy coon ớh: "Baq a han ôm." Mêy ớh
 nha: "Ay têh hôôm. Hêy 'bưn mo h baq
 ay hôôm." Lah bêy nêy, nêy mêy n-hai
 coon han ôm. Ôm hôôm, nêy mêy ô
 coon han nhôp pi cút pi ca.

Nêy mêy lah: "Han daar pi ca han,
 coon a. Ay han daar pi ca a tởw nêy."
 Mêy han tởw, cớp a ja a cớh tởw. A cớh
 tởw, ja đêel, nêy mêy cớp a ja nêy. Nêy
 mêy han tởt cớh tởw. Tởt cớh nêy, mêy
 cớp. Bu cớp a ja a cớh nêy.

baq
aq

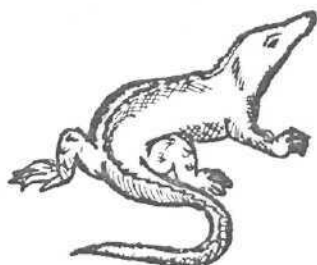
aq	aq	aq	aq
baq	haq	saq	nhaq

ac	ớc	ôc	oc
aq	ớq	ôq	oq

ja
a

a	ôw	ớh	oq
ja	jôw	jớh	joq

ja	jôw	jớh	joq
Ja	Jôw	Jớh	Joq

rcoot

sau

Mêy cốp a cớh nêy hờm. Ja nêy coon han hêq. Bu han cốp a daac a daar pi cư't pi ca. Coon, bu sau pi rcoot a cớh nêy. Pi rcoot nêy tềh dat. Coon nêy lah: "Mêy a. Mớq pi rcoot au ay. Pi rcoot au tềh dat mêy ay." Nêy coon ôp mêy nha, bu lah: "Mêy a!" Mêy ớh: "Pi ớn?" Nêy coon ôp: "Bớn pớs pi

ớn a nhốp pi rcoot au mêy? Hềy na can pềh au. Aan hêy han tap pi rcoot." Nêy mêy ớh: "Pi rcoot nêy tềh dat. Ap a tap ô pềh. Teq hêy tap ô taac au. Mớq 'bứn nêy bớn teq pi sôw cap."

rcoot
coot

coot	ta	hat	deh
rcoot	rta	rhat	rdeh

sau
au

au	au	au	au
sau	jau	nhau	đau

geh

Nêy coon lah: "Ớ, bêy nêy. Bơn
 teq pi sôw cap. Teq pi sôw cap ja nêy
 mớ bơn pớs pi rcoot nêy." Ja lah bêy
 nêy, mêy n-hai coon nêy bu teq pi sôw
 cap. Sôw cap geh đêel pi rcoot nêy.
 Nêy mêy lah: "Han bơn, han pớs pi
 rcoot tôw. Bơn pớs nêy mớ bơn geh
 pai a sa."

Nêy mêy n-hai coon bu han mớq pi
 rcoot a tôw. Pi rcoot nêy têh dat. Pi

sôw 'bưn moh cum. Nêy bớl baar du
 mêy ô coon, bu lah: "Du a su sôw aq,
 ap a sa pi rcoot au." Bu lah bêy nêy mớ
 pi sôw 'bưn sa hôm.

geh
 eh

eh	ôq	ar	ưt
geh	gôq	gar	gưt

geh	gôq	gar	gưt
Geh	Gôq	Gar	Gưt

aanh

leq

Baar du mêy ô coon bu geh pi rcoot hôôm. Bu gôq a cớh nêy. Mêy bu aanh sah. Coon bu 'bưn aanh sah, bu aanh soor êy. Mêy lah: "Bưn coh teq pi rcoot nêy haanh. Nêy mớ bưn aanh a poh." Ớ, coh teq pi rcoot nêy

noor. Mêy maanh coon coh teq. Bu 'bưn teq tu nêy hôôm. Bu aanh leq. Mớq bu teq tu cớh nêy pi sôw sa leq. Mớq pi sôw 'bưn sa nêy, tớt joc pai ôôm đêêl. Nêy mớ mêy bu maanh coh teq, a ớn a poh. Nêy coon bu coh teq jah baar pac. Di pac nêy mêy aanh a sah. Di pac nêy mêy bu maanh coon bu aanh a soor nêy.

aanh aanh aanh
maanh laanh đaanh

aan oon ôôn
aanh oonh ôônh

aanh oonh ôônh
maanh toonh cônh

leq
eq

eq eq eq eq
leq geq teq peq

thơc

Pi sôw han a daac. Pi sôw han a daac a ôôn daac. Pi sôw han nêy pi sôw thơc. Pi sôw han thơc pi ớn? Pi sôw thơc pi đêy.

thơc
ớc

ớc   ôôc   êêl   ớn
thơc   thồc   thêel   thon

thơc   thồc   thêel   thon
Thơc   Thồc   Thêel   Thon

al   an   ap   ar
êêl   êên   êêp   êêr

êêl   êên   êêp   êêr
đêel   thêên   gêêp   nhêêr

phêy

khal

Tớt pi sôw thơc pi đêy nêy, nêy pi sôw 'bưn han a daac hờm. Pi sôw lah: "Hêy khớm hêy a. Hêy ja thơc pi đêy nêy hêy 'bưn han ôôn daac hờm. Khal au hêy cap pi đêy hờm. Hêy han mớl gưt hêy gưt geh, gưt 'bưn. Mớq geh nêy hêy sa. Mớq 'bưn hêy khớm hêy."

Pi đêy nêy cốp a pêh tôw. Pi đêy bu sa phêy a tôw. Pi đêy bu cốp a tôw ớc đat, bu sa phêy. Pi đêy a tôw phaam ớc. Nêy coon sôw thớc pi đêy. Thớc pi đêy phaam ớc, têh đat.

phêy
êy

êy	aam	aan
phêy	phaam	phaan

phêy	phaam	phaan
Phêy	Phaam	Phaan

khal
al

al	al	al	al
khal	mal	jal	gal

an	ơn	on
al	ơl	ol

al	ơl	ol
khal	mơl	gol

khớm
------

gênh

Pi sôw nêy, bu han tớt pêh tôw. A pêh nêy, geh pi đêy phaam ớc. Pi sôw cap đêêl. Bu cap poh ớc. Nêy pi sôw sa đêêl. Bu sa 'bưn leq. Pi sôw nêy bu sa lờh hớm hờm. Ja nêy pi đêy nêy nha ớm pêy ớc êy.

Nha ớm pêy ớc nêy sôw 'bưn mo h sa hờm. Pi sôw nêy bu gênh, lah : "Khớm. Nha pêy ớc nêy hêy cum teq a poh aan mêy." Ja nêy pi sôw nêy bu cum pi đêy teq a poh dah mêy bu a sa. Pi đêy nêy nha ớm pêy ớc êy. Pêy ớc nêy ớn dah mêy a sa a poh.

khớóm
ớóm

ớóm   ôw   ôôm   ôn
khớóm   khôw   khôôm   khôn

khớóm   khôw   khôôm
Khớóm   Khôw   Khôôm

ớc   êy   ớóm
thớc   phêy   khớóm

gênh
ênh

ênh   êy   êq   êh
gênh   phêy   thêq   jêh

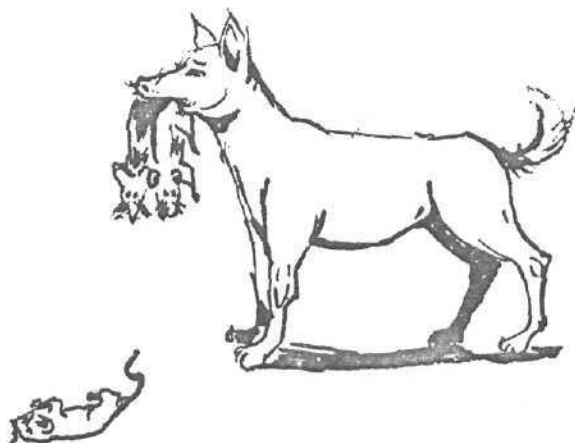
'bư'n

Pi sôw sêq tớt poh nêy hôm. Ja tớt poh nêy hôm, mêy pi sôw, nêy ôp coon sôw: "Ay cum pi ớn nêy hôm?" Pi sôw coon ớh: "Hêy cum pi đêy. Pi đêy au hêy cum teq a poh dah ay. Nớh hêy sa pi đêy phaam ớc a pêh tôw. Nêy hêy cap poh ớc êy. Hêy 'bư'n cap leq."

Nêy coon sôw lah nha: "Pi đêy nớh hêy cap poh ớc đêêl." Nêy hêy sa leq. Nha pêy ớc êy. Khal au hêy cum dah ay. Pớs au mêy aq."

Bu ja lah ih nêy, mêy pi sôw pớs pi đêy nêy. Pi đêy pêy ớc têh dat. Pi

đây nớh bu sa phêy a nớm nêy, bu
têh dat. Mây pi sôw lah: "Ay sa pi đêy
nha coon a?" Pi sôw coon ớh: "Khớm,
hêy 'bưn sa hờm."

'bưn
ưn

ưn	ớn	a	êy
'bưn	'bớn	'ba	'bêy

'bưn	'bớn	'ba	'bêy
'Bưn	'Bớn	'Ba	'Bêy

laang

Ja sa hớm hờm, coon sôw 'bưn
sa laang. Coon sôw nêy lah: "Hêy 'bưn
sang sa laang. Hêy ja sa hớm hờm.
Ay sa êeng a su." Ja lah bêy nêy,
khớm, mây pi sôw bu sa êeng. Coon
bu maanh sa êeng tôw. Nêy mây pi sôw
sa pac hốp. Mây pi sôw ja sa pac nêy,
pac nêy mây ớn êeng. Bu ớn teq. Bu
sa 'bưn mớh leq laang.

Bêy nêy coon sôw nêy bu 'bưn sa
laang. Mây pi sôw bu sa. Pi sôw leq
baar ớc nêy bu sa pi đêy hớm leq hờm.

Ja sa pi đêy nêy, bu ôn daac đêêl. Pi
sôw nêy ih bôn na đêêl.

laang
aang

aang aang aang
laang taang maang

aan oon êên
aang oong êêng

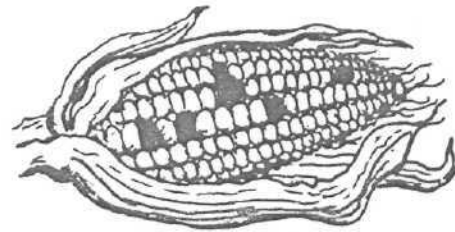
aang oong êêng ôông
laang goong bêêng jông

khơơm khôw
Khôôm Khôw

phaam phêy
Phaam Phêy

thêêl thôôc
Thêêl Thôôc

'Bai 62

ba

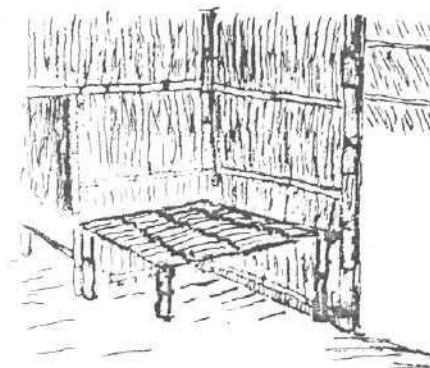

cnông

Mêy han tam pi bôw. Coon han tam
n-hai mêy đêêl. Ba pi bôw ơơm cnông
nhi nêy. Nêy mêy han pơơs ba nêy a
tam. Mêy ơn ba pi bôw cnông sah. Ja
ơn teq cnông sah hơm, bu aanh ba bôw

nêy teq a naam. Mây han ơn teq ba pi
bôw a naam tôw.

'Bai 63

ndơ'l

ba
a

a   ôôc   ưt   ôh
ba   bôôc   bưt   bôh

ba   bôôc   bưt   bôh
Ba   Bôôc   Bưt   Bôh

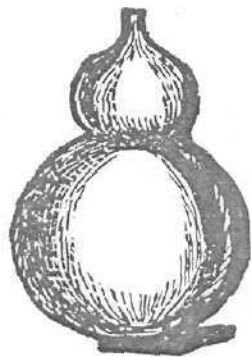
cnông
nông

nông   tôc   daar
cnông   ctôc   cdaar

Bơn han tam pi bôw? Mây han
tam pi bôw. Coon bu han tam pi bôw
lah 'bưn? Coon han tam pi bôw dêel.
Oh han tam pi bôw lah 'bưn? 'Bưn, oh
'bưn han tam pi bôw laang. Oh bu gôq
a nhi. Bu ji bôôc. Bu 'bưn sang joq
mây han tam pi bôw laang. Nêy mây
maanh coon, bu lah: "Coon a, ơn

nông daac công sah.

Bơn ớn nông, mớ bơn geh daac a ôôn." Coon nêy ôôp: "Ớn nông teq a sah nêy pal ợc mêy?" Nêy mêy ớh: "Ớn nông daac nêy pêy ợc êy." Mêy lah: "Nông pêy ợc a ndơl tởw. Han pớs tởw." Mêy maanh bêy nêy, nêy coon han công nhi. Bu pớs nông daac pêy ợc lơ ndơl nêy.

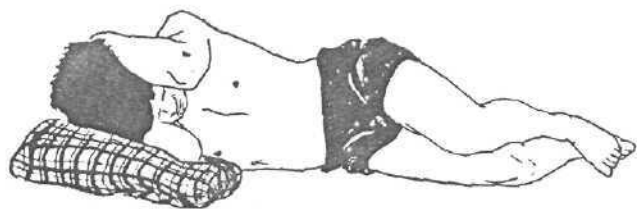
ndơl
dơl

dơl   dờm   dờm
ndơl   ndờm   ndờm

Mêy han tam ba pi bởw. Han tam pi bởw, pang aanh sah đêel. Bu geh ba pi bởw công sah nêy dah a tam. Bu geh nông daac công sah nêy đêel. Pang han ớn teq leq pal nêy a công naam nêy hờm. Tớt naam hờm pang ớn leq pal nêy a lờng ndơl.

Mêy han tam pi bởw nêy. Coon han tam pi bởw nêy. Oh nêy 'bứn han tam pi bởw laang. Bu ji bởc đat. Bu gờq khờm a nhi. Pang coon nêy ndah tềh ớm. Mêy bu aanh êeng sah. Bu 'bứn maanh coon bu aanh laang. Mêy lah: "Hêy 'bứn dan aan ay aanh sah laang. Ay ndah tềh ớm. Tớt tềh mớ hêy aan ay aanh sah. Sah nêy geh ba

pi bôw, geh nôông daac. Jơc dat, hêy
 'bưn aan ay aanh laang."

'Bai 65

m-êy

Mêy n-hai coon han tam pi bôw.
 Bu han tam pi bôw dah a sa. Coon lah
 teq ô mêy lah: "Hêy ndah gưt sa pi bôw
 ơm. Mớq bưn sa pi bôw, cah lah 'bưn
 mêy?" Mêy ơh: "Cah đêêl. Sa pi bôw
 cah dat. Sa pi bôw, ja nêy ôôn daac,
 nêy bưn hớm đêêl. Bêy bưn sôông tồ
 đêêl."

Bu han baar du mêy ô coon. Han
 tớt naam m-êy a tồ hờm. Naam nêy,
 bu m-êy bớ. Naam ơm bu teq hờm.
 Mêy lah: "Han tam pi bôôt han, coon a."
 Nêy coon ơh: "Khớ m hêy 'bưn sang

bớ
 ơ

ơ   ơ   ơ   ơ
 bớ   ndớ   khớ   thớ

han tam pi bôôt laang. Hêy han jông a
 poh tót naam hôôm. Hêy han bool dat.
 Hêy 'bưn mớh tam pi bôôt.' Bu 'bưn
 sang gôq a naam ndóm nêy hôôm. Naam
 m-êy nêy mớ bu gôq. Naam m-êy nêy
 mớ geh bôôt geh ba m-ớc. Sôông ha, sa
 hớm baar du mêy ô coon. Bu gôq êêng
 baar du mêy ô coon a naam m-êy nêy.

m-êy
êy

êy	ớc	ôt
m-êy	m-ớc	m-ôt

Pang coon nêy bool dat hôôm. Nêy
 bu 'bưn mớh han tam pi bôôt. Bu rlu,
 bu gôq khớm a naam nêy. Sah bu nêy,
 bu ớn a lông ndớl a naam. Pang bu
 han jông nêy bool dat hôôm, nêy
 pang rlu, pang ôôn daac. Daac ớm
 cnông nôông a sah, nêy pang ôôn.

Bêy nêy coon bu gôq rlu a cnông
 naam nêy. Mêy a naam nêy đêêl. Bu
 gôq baar du mêy ô coon a lớ ndớl. Coon
 ôôp: "Ay han tam pi bôôt m-ớc lah 'bưn?"
 Mêy nêy ớh: "M-ớc đêêl. Pang ba
 m-ớc dat tồw. Hêy tam pi bôôt m-ớc dat."
 Coon ôôp nha lah: "Ay tam pi bôôt pal
 ớc?" Mêy nêy ớh: "Hêy tam pi bôôt

phaam sah. "

Coon lah: "Ay tam pi bôôt phaam sah. Bớ'n a mớ'h tam pal nêy. Bớ'n tam pal nêy 'bu'n mớ'h laang. Tam pi bôôt pal nêy bớ'n a mớ'h sa. Khớ'm. Ap a tam phaam sah hờm. Ay han tam phaam ớc êy."

bool
ool

ool ớn ớ'n
bool bớ'n bớ'n

bool bớ'n bớ'n
Bool Bớ'n Bớ'n

'Bai 67

chớ

Mêy han a chớ dah a tach loong. Mêy ja coh loong hờm nêy, bu han tach loong nêy a chớ. Mêy han a chớ bu han êêng la'n 'bu'n? 'Bu'n, bu 'bu'n han êêng laang. Bu han a chớ n-hai coon hêq. Coon bu joq han a chớ đêl. Bu han baar du mêy ô coon. Bu han tach loong a chớ.

chớ
ớ

ớ ôôl ớp am
chớ chồl chớp cham

chớ chồl chớp cham
Chớ Chồl Chớp Cham

spa

tach

Mêy bu ja coh loong hôôm nêy bu chơp han tach. Mêy ôp ô coon: "Ay chơp han a chơ n-hai hêy hêq?" Nêy coon ơh: "Hêy chơp han a chơ hêq, mêy ay. Ay cham hêy sôông noor mớ, nêy mớ hêy joq han. Pang hêy ndah sôông ơm tôw." Ja lah ih nêy hôôm nêy, coon nêy sôông.

Coon bu sôông a ndr' nêy. Mêy bu cham coon bu sôông dêel. Mêy ôp coon lah: "Ay chơp sa pi ca hêq?" Nêy

coon ơh: "'Bưn, hêy 'bưn chơp sa pi ca laang." Mêy nêy ôp coon nha: "Mớq ay 'bưn chơp sa pi ca nêy ay sôông ô đơn nha?" Coon nêy lah: "Hêy 'bưn chơp sa pai laang, hêy sa spa êy."

spa
pa

pa ma pop baan
spa sma spop sbaan

tach
ach

ach ach ach
tach m-ach 'bach

ah êh aah ôh ooh
ach êch aach ôch ooch

Bài Dịch Ra Tiếng Việt

Bài 43:

Con chuột ở trong kho lúa. Con chuột ăn lúa trong kho. Con gì thường ăn trong kho lúa? Con chuột thường ăn trong kho lúa.

Bài 44:

Chuột ở trong kho lúa. Chuột ăn lúa trong kho. Con gì thường ăn trong kho lúa? Chỉ có chuột thường ăn trong kho lúa. Chuột ăn những gì trong kho lúa? Chúng ăn lúa. Trong kho lúa có ba con chuột. Chúng luôn ăn lúa. Loại chuột thật đáng ghét cho ta. Chúng ta đừng nên cho chúng ăn lúa.

Bài 45:

Mẹ đi vào kho lúa. Mẹ vào kho để lấy lúa. Em cũng vào kho lúa. Trong kho có rất nhiều lúa. Mẹ vào kho lấy lúa. Em hỏi mẹ rằng: "Con gì đang ăn trong kho đó, mẹ?" Mẹ nói: "Chuột đang ăn đấy. Có ba con chuột trong kho đó con." Em đi lấy một con dao. Lấy xong, em đi vào trong kho lúa. Em mang theo con dao đó. Em mang dao vào kho lúa để tìm giết chuột. Mẹ cũng đi lấy cây giáo. Lấy xong, mẹ mang giáo ấy vào kho lúa để tìm giết chuột.

Bài 46:

Em cầm dao. Em không cầm giáo. Em vào kho lúa tìm giết chuột. Mẹ dặn em rằng: "Mẹ có nuôi vịt trong kho lúa đó. Vậy đừng lấy dao đâm vịt nhé. Trong kho có nhiều chuột, con hãy giết hết những con chuột đó đi." Mẹ cầm giáo. Mẹ không cầm dao. Mẹ vào kho lúa tìm giết chuột. Chuột ở trong kho lúa. Mẹ bảo: "Con đừng lấy dao đâm chó nhé. Vì nó chẳng bao giờ ăn lúa. Nhưng con hãy giết hết những con chuột đi, vì chúng ăn lúa của chúng ta. Con hãy giết hết những con chuột trong kho lúa."

Bài 47:

Mẹ đến kho lúa và giết chuột. Chúng đang ăn trong kho lúa. Mẹ giết hết chuột. Em hỏi mẹ: "Mẹ đang giết con gì thế?" Mẹ đáp: "Mẹ không đâm vịt, vì vịt chẳng ăn lúa. Cũng không giết những con ếch. Vì chúng chẳng ăn lúa của chúng ta. Mẹ chỉ đâm chuột, vì chúng luôn ăn lúa của chúng ta." Em đi vào kho lúa để tìm chuột đâm. Mẹ hỏi em rằng: "Con đang đâm con gì thế?" Em đáp: "Con không đâm ếch, và cũng không đâm chuột nữa. Con thấy có một con chó nằm trong kho lúa, nên con đâm chết con chó ấy. Như vậy con đã có tội với mẹ rồi."

Bài 48:

Mẹ hỏi em: "Con biết trong nhà ta có những gì không?" Em đáp: "Con thấy mẹ có những con heo." Mẹ lại hỏi em: "Chúng ta có những giống heo gì?" Em đáp: "Mẹ có heo thượng, giống heo của người Thượng." Mẹ hỏi: "Mẹ có bao nhiêu con heo?" Em đáp: "Mẹ có rất nhiều heo, mẹ có bảy con heo ở nhà."

Mẹ lại hỏi một lần nữa: "Những con heo đó ăn gì?" Em đáp: "Chúng ăn lúa và cám. Mẹ cho chúng được ăn nhiều cám. Có tới bảy con heo những tất cả đều được mẹ cho ăn no đủ."

Bài 49:

Mẹ hỏi em: "Còn con có ăn gì no chưa?" Em đáp: "Thưa mẹ, con cũng được no đủ. Mẹ cho con ăn dư dật hơn. Mẹ cho con ăn gạo là thịt vịt, thịt heo, thịt ếch, cá và cá nữa. Những món ấy mẹ cung-cấp cho con đầy đủ. Nếu không chắc con sẽ đói lắm."

Mẹ bảo em: "Con đi lấy cái guì của mẹ ở trong nhà ra đây." Em đi lấy guì cho mẹ. Vừa bước vào nhà, thì có một con chó lại cắn vào cánh tay em. Em liền kêu mẹ: "Mẹ ơi, con bị chó cắn, nó cắn vào cánh tay của con."

Bài 50:

Nghe vậy mẹ liền đi vào nhà. Trong nhà có hai con chó. Và một con đã cắn em. Vào trong nhà, mẹ hỏi con: "Cái gì thế?" Em đáp: "Chó cắn." Mẹ hỏi: "Chó cắn ai?" Em đáp: "Chó

cắn con." Mẹ hỏi: "Cho cắn con hả? Có đau lắm không?" Em nói: "Đau lắm, mẹ ạ! Nó cắn vào cánh tay con. Bây giờ cánh tay của con bị nhức lắm." Mẹ bắt con chớ và giữ lại. Không cho cắn em nữa. Đoạn mẹ bảo: "Con lấy dây mà cột cổ nó lại đi." Em liền cột con chớ lại. Khi chớ đã bị cột rồi, nó không còn cắn ai được nữa.

Bài 51:

Hễ ai bị chớ cắn thì đau lắm, và nguy-hiểm nữa. Nên mẹ bảo em cột nó lại. Con chớ này rất dữ, nên bây giờ em đã cột cổ nó lại. Vì nó dữ quá, nên mẹ thường đánh nó.

Bài 52:

Mẹ đi suối. Con cũng đi suối với mẹ. Chó cũng đi theo ra suối nữa. Hai mẹ con đi suối tắm và lấy nước. Dưới suối có rất nhiều cá và ếch. Nhưng con vật này luôn ở dưới nước. Vậy hai mẹ con em ấy đi xuống suối để tìm bắt ếch và cá.

Bài 53:

Hai mẹ con đang trên đường đi. Em bảo mẹ công em đi: "Mẹ công con đi nhé, mẹ?" Mẹ hỏi: "Công con làm gì?" Em nói: "Công con xuống suối nghe mẹ." Mẹ bảo: "Con lớn rồi, đi theo với mẹ chớ. Làm sao mẹ công nổi." Hai mẹ con nói rồi thì đi. Tối suối họ tắm, xong hai mẹ con đi bắt cá và ếch.

Mẹ bảo em: "Bây giờ đi câu con nhé." Em lội qua bên kia bờ và ngồi đó câu cá. Mẹ cũng lội qua nữa. Mẹ ngồi bên kia bờ suối câu cá. Mẹ ngồi trên một bãi cỏ tranh. Nơi mẹ ngồi trống và mát. Vì thế mẹ qua ngồi tại đó để câu.

Bài 54:

Hai mẹ con đều qua bên kia bờ suối câu cá và ếch. Em đang ngồi câu thấy một con kỳ-đa bò gần chỗ em ngồi. Con kỳ-đa ấy thật là to. Em liền kêu mẹ: "Mẹ ơi, đến xem con kỳ-đa to lắm mẹ ạ!" Khi mẹ đến em hỏi: "Mẹ ơi, con kỳ-đa này to quá, chúng ta lấy gì để bắt được nó ha mẹ? Con có dao, con đâm nó mẹ nhé." Mẹ bảo: "Không được, con kỳ-đa này to lắm, con đừng nên lấy dao đâm nó. Sắn mẹ có cây giáo, để mẹ đâm nó chết, hay là gọi chó đến cắn nó."

Bài 55:

Hai mẹ con bàn tính. Cuối cùng mẹ bảo: "Cho chó đến cắn đi, khi chó cắn chết con kỳ-đa thì chúng ta sẽ lấy mang về." Hai mẹ con kêu chó đến cắn. Chó cắn chết con kỳ-đa. Mẹ bảo: "Chúng ta hãy bắt kỳ-đa đi, nó chết rồi, chó đã cắn nó chết. Bây giờ hãy mang về làm thịt."

Hai mẹ con đến gần nơi kỳ-đa đã bị chó cắn chết. Con kỳ-đa ấy thật lớn, đến nỗi chó không thể tha nó được. Hai mẹ con đến gần và đuổi con chó đó đi. Mẹ không muốn cho chó ăn thịt con kỳ-đa ấy nên đuổi đi. Chó đành đi nơi khác.

Bài 56:

Bây giờ thì hai mẹ con đã được con kỳ-đa. Xong hai mẹ con ngồi nghỉ dưới bóng mát. Một lúc khá lâu sau, mẹ bảo con: "Con chặt con kỳ-đa đó làm đôi đi, xong rồi mang nó về." Mẹ bảo như vậy, em chặt kỳ-đa làm đôi. Mẹ mang, gui to, con em cũng mang gui nhưng nhỏ hơn của mẹ. Chặt xong mẹ mang một nửa phần, còn một nửa mẹ cho em mang trong gui nhỏ. Mẹ không muốn để thịt lại tại đó. Vì nếu để lại chó sẽ đến tha đi, hoặc nếu chó không tha đi thì kỳ-đa cũng sẽ bị thối. Nên hai mẹ con mang hết về.

Bài 57:

Chó đi ra suối, chó đi tìm nước uống, chó vừa tìm nước vừa đánh hơi dọc đường. Chó đang đánh hơi tìm gì thế? Nó đánh hơi tìm chuột.

Bài 58:

Chó đánh hơi trên đường đi đến suối uống nước. Nó nghe mùi chuột, chó không đi suối nữa. Chó nói: "Thôi, mình sẽ không đi tìm nước nữa. Phải tìm bắt mấy con chuột này mới được." Chó lại nói: "Mình đi thử, nếu không bắt được nó thì thôi. Bằng nếu bắt được mình sẽ ăn thịt."

Chuột đang ăn gạo bên bụi rậm. Chó phát-giác được. Chó được biết là có rất nhiều chuột đang núp trong bụi để ăn gạo. Chó cũng biết là những con chuột đó to lắm. Có đến tám con tụ lại một chỗ. Chó đi nhẹ nhẹ rình bắt.

Bài 59:

Đến gần chỗ chuột đang cùng nhau ăn trong bụi rậm. Chó thấy rõ là có tám con chuột. Khi chó bắt thì chỉ được có bảy con. Chó liền ăn thịt chúng. Chó ăn thật no-nê. Chó ăn hết và còn dư lại có ba con.

Còn dư lại, chó không làm sao ăn hết được. Nhưng nó cũng khá khôn ngoan. Khi ăn không hết nó nghĩ: "Thôi bây giờ, phải mang ba con chuột này về." Chó bèn tha ba con chuột ấy mang về cho chó mẹ.

Bài 60:

Con chó về tới nhà. Tới nhà rồi, chó mẹ hỏi: "Con tha con gì về đó?" Chó con đáp: "Con tha chuột. Nhưng con chuột này con tha về cho mẹ. Con vừa thấy tám con chuột ở trong bụi rậm. Con bắt được bảy con. Không bắt được hết.

Xong chó con lại nói: "Con bắt được bảy con chuột. Nhưng con ăn hết chỉ còn lại có ba và tha về cho mẹ đây." Nghe chó con nói xong. Chó mẹ lấy ba con chuột đó và ăn.

Những con chuột ấy quá lớn. Vì chúng thường ăn gạo nên mập và to. Chó mẹ nói: "Con ăn thêm nữa nhé." Chó con đáp: "Con không ăn nữa."

Bài 61:

Vì chó con đã ăn no nên không muốn ăn nữa. Chó con nói: "Con không ăn nữa đâu. Con đã no. Mẹ ăn hết đi." Thế là chó mẹ ăn một mình. Chó mẹ tấp một con chuột, nhưng ăn chỉ hết một nửa. Còn một nửa chó mẹ để dành. Chó mẹ đem cất phần còn lại.

Chó con thì không ăn. Chó mẹ ăn một mình thôi. Hai mẹ con chó đều no nê. Xong chúng tìm nước uống. Thật là khôn ngoan như người.

Bài 62:

Mẹ đi tĩa bắp. Con cũng đi tĩa bắp. Trong nhà đã có sẵn bắp giống. Mẹ lấy hạt giống để tĩa. Khi mẹ đi tĩa bắp, mẹ mang theo hạt bắp giống. Mẹ để tronggui của mẹ. Mẹ đến rẫy. Mẹ đi vào chơi và treo gui có hạt bắp giống trong chòi.

Bài 63:

Hôm nay ai đi tĩa bắp? Mẹ đi tĩa bắp. Thế con có đi theo tĩa bắp không? Con cũng đi theo để tĩa bắp. Thế em của em ấy có theo mẹ đi tĩa bắp không? Không, em của em không theo mẹ đi tĩa bắp. Hôm nay em của em ấy ở nhà. Vì em ấy bị đau.

Trước khi đi mẹ bảo con: "Con đi lấy bầu nước để vào gui cho mẹ đi. Mang bầu nước theo để uống, nếu không thì sẽ khát chết. Em liền đi lấy bầu nước cho mẹ."

Bài 64:

Hôm nay mẹ đi tĩa bắp, mẹ mang theo cái gui. Tronggui của mẹ có bắp giống. Mẹ mang theo bắp để tĩa. Mẹ cũng mang theo bầu nước uống tronggui nữa. Khi tới rẫy, mẹ cất gui trong chòi.

Mẹ đi tĩa bắp. Em cũng đi tĩa bắp. Nhưng em của em ấy không đi tĩa bắp. Vì hôm nay nó bị đau và phải ở nhà. Mẹ thấy em còn nhỏ. Mẹ không cho em ấy mang gui. Vì tronggui mẹ đựng rất nhiều thứ, nạo là bắp giống, bầu nước và những vật liệu để chặt và làm rẫy. Mẹ em ấy bảo: "Con còn nhỏ, nên mẹ không cho con mang gui. Hôm nay gui nặng lắm."

Bài 65:

Hai mẹ con đi tĩa bắp. Con nói: "Mẹ ơi, con chưa bao giờ ăn bắp. Con muốn ăn thử. Bắp ăn có ngon không mẹ?" Mẹ đáp: "Ngon lắm con ạ, ăn bắp xong uống nước, con sẽ thấy no liền, như ăn cơm vậy."

Hai mẹ con đến trong một cái chòi mới. Chòi này do hai mẹ con tự dựng lấy. Từ nay họ sẽ không còn ở trong chòi cũ nữa nhưng ở chòi mới. Tới chòi, họ nghỉ chân. Một lát sau mẹ bảo: "Bây giờ đi tĩa bắp chứ, ở trong chòi hoài sao?" Em đáp: "Nghỉ đã mẹ. Con mệt quá. Đi bộ từ nhà đến đây. Xa và mỏi chân. Bây giờ mẹ bảo đi tĩa bắp. Làm sao con đi nổi?" Hai mẹ con sống trong chòi mới. Họ không còn trở về nơi chơi cũ nữa. Tại đây họ sống đầy đủ, dư dật. Họ tích trữ nhiều gạo và bắp v.v...trong chòi.

Bài 66:

Con bà ấy mệt quá nên không đi tĩa bắp với mẹ liền được. Em ấy đành nghỉ trong chòi đó một lúc khá lâu trước khi đi tĩa bắp. Em nghỉ trong chòi và treo guì của em trên một góc chòi. Sợ dĩ em phải nghỉ vì đã đi bộ khá xa từ nhà đến chòi. Em ấy cũng uống nước cho đỡ mệt. Nước có sẵn trong guì của mẹ em ấy.

Bà mẹ thấy con mệt quá. Bà cũng ở lại trong chòi và nghỉ. Một lúc lâu sau con hỏi mẹ: "Năm nay mẹ định tĩa nhiều bắp không?" Bà mẹ đáp: "Năm nay mẹ định tĩa nhiều đấy. Vì mẹ có nhiều hạt giống, phải tĩa cho hết." Em ấy hỏi thêm: "Mẹ định tĩa bao nhiêu trái giống?" Bà mẹ đáp: "Mẹ định tĩa tám guì giống."

Em nói: "Mẹ tĩa bao nhiêu đó làm sao ăn hết? Nhiều quá tĩa không nổi đâu mẹ, và ăn chán lắm. Thôi mẹ ạ, chúng ta chỉ cần tĩa chừng tám trái giống thì cũng quá đủ rồi."

Bài 67:

Mẹ đi chợ. Hôm nay mẹ định đi chợ. Mẹ có đi một mình không? Không, bà ấy cho con đi theo. Trước khi đi chợ mẹ phải đi bữa cui. Một buổi chiều nắng, mẹ dẫn em ấy đi bữa cui. Bữa xong mẹ về và định đi chợ để bán cui.

Bài 68:

Trước khi đi bán cui mẹ hỏi: "Con có muốn đi chợ với mẹ không?" Em ấy đáp: "Thưa mẹ, con muốn đi. Mẹ cho con đi với nhé." Mẹ cho em đi.

Em nói: "Mẹ chợ con ăn cơm đã nha. Con đói quá, từ sáng đến giờ con chưa ăn cơm." Mẹ dọn cơm cho con và chợ, Mẹ hỏi: "Con thích ăn cá không?" Đoạn mẹ bảo: "Nếu không ăn cơm với cá thì con sẽ ăn cơm với gì?" Em ấy đáp: "Con không thích ăn cơm bằng thịt hay cá, nhưng chỉ muốn ăn cơm với rau thôi mẹ ạ."

NGŨ-VỤNG

Sdiêng--Yuôn

A
a--trong
a--từ
aan--cho
aanh--mang
ap--xấu
ap a--đừng
aq--ạ!
au--này
ay--ông, anh v.v..

B

ba--lúa
baar--hai
baq--cồng con
bêy--như
bool--mệt

bôc--đầu

bôc--bắp

bôw--bắp

bô--làm

bôl--những

bôn--mình, chúng ta

bôh--hay là?

bôn--ai

bu--nó, người ta

'bun--không

Sdiêng--Yuôn

C
ca--cá
cah--ngon
cap--cán (ngọt)
cat--cắt
cônng--trong
coh--chặt
coon--con
côp--chờ
côw--cô
côh--bờ

côc--cột

cum--tha

cut--ếch

CH

cham--chờ đợi

chhuôc--kể, nói lại

chô--chợ

chôp--muốn

D

da--con vịt

daac--nước

daar--câu cá

dah--để cho

dan--xin

dôp--cầm lấy

du--(một số) người

du--đi nơi khác

Đ
đat--lắm
đêêl--nữa, cũng
đêy--con chuột

Ê
êch--ở đâu
êch--muốn
êêng--một mình
êy--thời

G
geh--có
gênh--suy nghĩ
gôq--ở, ngồi
gưt--hiểu biết

H
haanh--hãy
han--đi
hêq--nữa
hêy--tôi
hôm--trước
hôm--rồi
hôm--no

I
ih--như

J
ja--đã, xong
ja--tranh
ji--đau

joc--lâu
joc--nặng
jông--chân

KH
khal--chùng, khi nào
khom--thời

L
lah--hay
lah--nói
laang--đâu!
leq--hết
loong--lít, cái hộp
loong--củi
lôh--đến
lông trước--ở trên
lơ--ở trên

M
maanh--biểu, sai
mêy--mẹ
moh--nổi, sức mạnh
mơ--mới, nên
môq--coi

M-
m-êy--mới
m-oc--nhiều

N
na--của
naam--chòi
ndah--chưa
ndol--giường

ndom--cũ
nêy--thì, đó
noor--trước
nông--bầu
nôm--kho lúa
nôm--chủ, mình
n-hai--với

NH
nha--nữa, cũng
nhôp--bắt

O
oh--em

Ô
ô--bằng
ôm--tắm
ôôm--thúi
ôôn--uống
ôôp--hỏi

Ơ
oc--nhiều
oh--trả lời
om--còn ở, cũ
on--cát, đem, để
ơn--gi

P
pa--con ba ba

pac--khúc, miếng
pai--thịt
pal--mấy
pang--nó
pêh--con dao
pêh--rú, rừng rú
pêy--ba
pi--con, cái
poh--bảy
poh--làng
poc--mua
pơơs--lấy

PH
phaam--tám
phêy--gạo

R
rcoot--kỳ-đà
rlu--nghỉ ngơi

S
sa--ăn
sah--gùi
sang--sắn lòng
sau--thấy
slung--đồng bạc
soh--ướt
soor--gùi nhỏ
sôc--con cú
sông--ăn cơm
spa--đồ ăn

su--dưới

sư--con heo

T

taac--giáo

taap--đánh, và

tach--bán

tam--trông

tap--đâm

teh--dưới

teq--để

têh--lớn, to

tôw--kia (ở trên)

tơơp--con chim cu

tơt--tới

TH

thôôc--rẻ

thơc--đánh hơi